

Postępowanie karne

Postępowanie przygotowawcze III

Dr hab. Wojciech Jasiński
Katedra Postępowania Karnego
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytet Wrocławski

Sposoby zakończenia postępowania przygotowawczego

1) Umorzenie postępowania – podstawy

- a) zaistnienie przesłanki procesowej z art. 17 § 1 pkt 1–11 KPK
- b) niewykrycie sprawcy czynu zabronionego (art. 322 § 1 KPK)
- c) ustalenie, że osoba, której przedstawiono zarzuty, nie jest sprawcą czynu zabronionego (art. 322 § 1 KPK)
- d) stwierdzenie braku interesu społecznego w ściganiu czynu prywatnoskargowego (art. 60 § 1 KPK *a contrario*)
- e) oczywista niecelowość orzeczenia kary (art. 11 § 1 KPK, czyli tzw. umorzenie absorpcyjne)

Sposoby zakończenia postępowania przygotowawczego

1) Umorzenie postępowania

Postanowienie o umorzeniu śledztwa wydaje prokurator albo Policja (inny uprawniony organ).

W tym drugim przypadku konieczne jest jednak zatwierdzenie wydanego postanowienia przez prokuratora (art. 305 § 3 KPK).

Postanowienie o umorzeniu dochodzenia wydaje Policja (inny uprawniony organ). Postanowienie to może zostać wydane także przez prokuratora.

Postanowienie o **umorzeniu dochodzenia** wymaga zatwierdzenia przez prokuratora.

Sposoby zakończenia postępowania przygotowawczego

1) Umorzenie postępowania

○ umorzeniu śledztwa (dochodzenia) **zawiadamia się** osobę lub instytucję państwową, samorządową lub społeczną, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie.

Podmiotom uprawnionym do złożenia zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego doręcza się odpis postanowienia.

Sposoby zakończenia postępowania przygotowawczego

1) Umorzenie postępowania

Odpis postanowienia o umorzeniu śledztwa/dochodzenia doręcza się więc poza stroną także:

osobie, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie określonym w art. 228-231, art. 233, art. 235, art. 236, art. 245, art. 270-277, art. 278-294 lub w art. 296-306 Kodeksu karnego, jeżeli postępowanie karne wszczęto w wyniku jej zawiadomienia, a wskutek tego przestępstwa doszło do naruszenia jej praw.

Strony oraz wskazane powyżej podmioty mają prawo zaskarżyć postanowienie o umorzeniu śledztwa/dochodzenia

Sposoby zakończenia postępowania przygotowawczego

1) Umorzenie postępowania

Instancją odwoławczą w przypadku wniesienia zażalenia jest sąd właściwy do rozpoznania sprawy (art. 465 § 2 KPK).

Wyjątek - umorzenie postępowania ze względu na brak interesu społecznego w ściganiu sprawcy z urzędu.

Sposoby zakończenia postępowania przygotowawczego

1) Umorzenie postępowania

- Postanowienie o umorzeniu śledztwa (dochodzenia) poza standardowymi wymogami dotyczącymi postanowień (art. 94 KPK) powinno zawierać **dokładne określenie czynu i jego kwalifikacji prawnej** oraz **wskazanie przyczyn umorzenia**.
- W sytuacji natomiast, gdy umorzenie następuje po przedstawieniu podejrzanemu zarzutów, postanowienie powinno zawierać także **imię i nazwisko podejrzanego** oraz **w razie potrzeby inne jego dane**

Sposoby zakończenia postępowania przygotowawczego

2) Umorzenia postępowania i wpisanie sprawy do rejestru przestępstw

- a) Szczególny rodzaj umorzenia możliwy do dokonania wyłącznie w dochodzeniu
- b) Sposób na rozwiązanie problemu spraw, w których szanse na ustalenie sprawcy są znikome
- c) Postanowienie nie wymaga zatwierdzenia prokuratora, ale jest zaskarżalne
- d) Możliwość podjęcia na nowo postępowania po ujawnieniu się nowych okoliczności

Sposoby zakończenia postępowania przygotowawczego

3) Wniesienie sprawy do sądu

Prokurator kierując sprawę do sądu może:

- a) wnieść akt oskarżenia,
- b) wnieść wniosek o skazanie bez rozprawy (art. 335 par. 1 k.p.k.)
- c) wnieść wniosek o warunkowe umorzenie postępowania,
- c) wnieść wniosek o umorzenie postępowania i zastosowanie środka zabezpieczającego,
- d) wnieść wniosek o zastosowanie przepadku.

Sposoby zakończenia postępowania przygotowawczego

3) Wniesienie sprawy do sądu

Szczególny sposób zainicjowania postępowania sądowego w trybie przyspieszonym:

Policja kieruje do sądu wniosek o rozpoznanie sprawy w postępowaniu przyspieszonym, który zastępuje akt oskarżenia.

Sposoby zakończenia postępowania przygotowawczego

W 2019 r. przesłano do sądu 302 668 spraw, w tym:

- 1) 250 453 spraw z aktem oskarżenia;
- 2) 13 727 spraw z wnioskiem u warunkowe umorzenie postępowania;
- 3) 2200 spraw z wnioskiem o umorzenie postępowania i zastosowanie środka zabezpieczającego;
- 4) 72 sprawy z wnioskiem o rozpoznanie sprawy w postępowaniu przyspieszonym.

77 443 – spraw, w których wnioskowano o skazanie bez rozprawy z art. 335 k.p.k. (istotny spadek – 2015 r. - 145 752, 2018 – 87 379)